

תוצאות

בקורט חשיבה 1-4 הוקדש קטע זה לתוצאות ניסויים. ניסויים אלה היו מסוג ה"מידע הקשה". מספר ההיבטים השונים של מצב שאליהם התייחסה קבוצה שתורגלה במסגרת שיעורי **קורט חשיבה** הושווה עם מספר ההיבטים שהעלתה קבוצה שלא תורגלה. תוצאות ניסויים כאלה שימושיות ורלוונטיות במיוחד לסדרת שיעורי **קורט חשיבה 1**, שמכוונת להרחיב את התפיסה של החושב. ניסויים מסוג זה אינם נותנים שום אינדיקציה לגבי תגובת המורים או תגובת התלמידים לשיעורי **קורט חשיבה**. **בקורט חשיבה 5**, בניגוד לקודמיו, פרק זה מוקדש להערות ישירות של המורים שהשתמשו בשיעורים אלה. אין להערות אלה ערך ניסויי, היות שכל דעה המוצגת כאן היא רק דעתו של אדם אחד שכנראה נטה לכיוון החיובי (אחרת לא היה בוחר ללמד את שיעורי **קורט חשיבה**). עם זאת, ההערות מדגימות את התנסותם של מורים בשיעורים אלה.

"התלמידים חשבו תחילה ש**קורט חשיבה** קצת מוזר. הם לא הבינו מה אנחנו עושים, במה מדובר. זה עניין של התניה. הם מצפים לסוג מסוים של שיעור. הם חייבים לראות את התועלת המידית של השיעור. הם תהו באיזו צורה הם יוערכו או ייבחנו על השיעור".

"האווירה היא של תלמידים הנהנים מהעבודה. הדבר הגרוע ביותר שקורה הוא שמדי פעם תלמיד מחליט לפרוש, שכן אז ברור שהוא אינו מוצא בזה עניין".

"בכיתה שלי יש אחד או שניים מכל קבוצה שעושים את העבודה, וזה בהחלט הופך לבעיה. הם מקיימים דיון כלשהו, אבל, מתוך התבוננות בהם, אני חושב שיש כשישה תלמידים המבצעים את השיעור כהלכתו, ואילו השאר נגררים אחריהם".

"באופן מוזר מאוד בכיתה שלי - ואתם יודעים איך הכיתה שלי - זה שונה לחלוטין. מקבלים תגובות טובות מכל ילדי הכיתה".

"הצעירים נהנים מזה ואלה שהם יותר אינטליגנטים קולטים מהר את הנקודה".

"התלמידים שהם בעלי יכולת גבוהה עונים על מספר רב יותר של שאלות ואולי על השאלות המעניינות והפחות מובנות מאליהן. אבל זה אינו תמיד כך. אחד מהבונוסים הקטנים שנובעים מעבודה זו הוא שיש ילדים שמתקשים בעבודה הרגילה של בית-הספר אך הם מפתיעים אותך באיכות הרעיונות שהם תורמים לקבוצתם".

"**קורט חשיבה** נתן לתלמידים המתקשים ביטחון חדש, בכך שאולי אין הם יכולים להעלות מספר רב של גורמים כמו הילדים האחרים, אבל עדיין הם יכולים להעלות גורמים טובים שאף אחד לא חשב עליהם. זה בפירוש נתן להם ביטחון לחשוב. הם תורמים תרומה חיונית ורואים איך מעמדם בכיתה משתפר".

"יוני תמיד פיגר אחר האחרים בחומר הנלמד בבית-הספר. בשיעורי **קורט חשיבה** הוא ממש פורח כחושב. הוא העלה רעיונות באופן בלתי פוסק - וממש רעיונות טובים. הוא בהחלט הפתיע אותי. מה שיותר מעניין זה שהוא הפתיע את התלמידים האחרים בכיתתו שהתחילו לרחוש לו כבוד".

"הם אינם עובדים כל כך טוב בקבוצות של חברים, לכן צריך להפריד בין חברים. אני צריכה לעבור על השיעור בעצמי לפני כן. אני צריכה להקדיש זמן לתרגילים, למרות שהקורס מציע מסגרת זמנים מאוד נוקשה. אני מוצאת שאם אני מזרזת אותם זה לא טוב".

"במהלך שיעור **קורט חשיבה** התלמידים עבדו בקבוצות מאורגנות וחילופי הדברים בין המינים היה שוויוני, פתוח וידידותי. האורח, מורה מנוסה, אמר שמעולם לא ראה מאמץ טבעי כזה לשיתוף פעולה בין בנים לבין בנות".

"הבנות בכיתתי הרבה יותר טובות בשיעורי קורט חשיבה מאשר הבנים".

"בשיעורי קורט חשיבה הם אינם מוגבלים להביע את עצמם בכתב".

"ילד אחד נדהם מזה שפשוט הסכימו שיבוא וידבר על נושא מסוים".

"הם מצאו שכרטיס העבודה לתלמיד מאוד שימושי. אינני חושב שזה היה עובד בלי כרטיסי העבודה".

"הילדים הצעירים ביותר התקשו בקריאת ובהבנת חלק מהמילים בכרטיס העבודה".

"הדפוס כמעט זהה בכל השיעורים. תחילה זה עוזר, היות שהתלמידים יודעים כבר מראש מהו השלב הבא - אבל אחרי עשרה שיעורים זה הופך לחזרה משעממת, אלא אם כן עובדים על משהו שבמסגרתו ניתן ליישם את התהליכים כאשר הדבר רלוונטי".

"לפעמים הם דנים בתרגיל ממש טפשי, כמו התגים שמורים על מצב הרוח שלך. זה אינו רלוונטי לכלום אבל הם אוהבים את זה".

"הייתי הססנית לגבי השימוש במונחים. אני מבקרת את עצמי כאן ולא את שיטת קורט חשיבה. חששתי מלהגזים עם כל העניין הזה".

"המושגים של קורט חשיבה עולים פתאום באירועים פורמליים, בדיונים ובעבודות כתובות. הם גם עולים שעה שהם מעלים בפניי איזה סכסוך שצריך לפתור. אני יכול להשתמש במושגים והם מקבלים אותם. המושגים מבהירים תחום שלם של חשיבה במונחים של התלמידים".

"התלמידים שתורגלו באמצעות קורט חשיבה גילו נכונות רבה יותר לדון בבעיה (מה היה קורה אילו המשטרה הייתה שובתת) בקבוצות, והעלו מגוון של גישות. הם בחנו מה עשויה הממשלה לומר (סוג של מח"א - מה חושבים אחרים), הם בחנו את כל הגורמים, התולדות וכו'. הבנים בקבוצה הבלתי מתורגלת נתקעו בקטע של לומר שיהיה יותר פשע, יותר רוצחים, יותר פריצות, יותר מקרי שוד ועוד וריאציות של פשעים... עד לניסוי זה עם קבוצת המדע לא ממש התרשמתי. חשבתי שזה נובע מכך שהם קבוצה מגובשת שלמדה לדון בדברים טוב יותר ולא כל כך מהשפעת שיעורי קורט חשיבה".

"קורט חשיבה מספק פורמט נוקשה דיו כדי להימנע משיעורי רכילות חסרי תועלת ובו בזמן נושאי הדיון גמישים ורחבים מספיק כדי לכלול בהם את כל ילדי הכיתה".

"לא הייתי אומרת שזה הקנה להם מבנים מדויקים לחשיבה, אבל אני די בטוחה שזה חיזק את היכולת שלהם לחשוב בצורה אבסטרקטית על דברים. אני חושבת שזה קידם אותם בכיוון זה. למשל, לנסות לראות את נקודות המבט של אחרים".

"הדבר החשוב ביותר בשיעורי קורט חשיבה תרמו להם הוא שהם הבינו שככל שיש יותר אנשים המושפעים מהחלטה מסוימת, כך צריך להקדיש להחלטה זו מחשבה רבה יותר".

"עם חלוף השבועות, החשיבה השתפרה - יותר רעיונות, יותר אנשים שחשבו".

"קורס זה משנה קצת את התהליכים ואת המונחים, אולם הוא מספק עזרה שימושית להשגת דברים שבלאו הכי ניסינו להשיגם. אינני חושב שהוא מביא לשינויים למשמעותיים - אבל הוא מבהיר דברים ומספק דוגמאות שימושיות ואוצר מונחים מעניין".

"ההנעה של המורה חשובה מאוד".

"אני חושבת שהבעיה היא שמורי המקצועות האחרים אינם מודעים לשיעורים אלה".

"זה בהחלט מותנה בהתלהבותו של המורה. הם רק מתחילים להסתדר עם החומר. כפי שאומר מר ג', הוא לא הרגיש שהוא ממש בתוך העניין עד שעבר על כל החומר בעצמו".

"קיבלתי תמיד תגובות מאוד טובות לקורט חשיבה. כיתה אחת אהבה את קורט חשיבה עד כדי כך שביקשה לקיים יותר משיעור אחד בשבוע".

"למרות הביקורות אני ממשיך לקיים את השיעורים, שכן אין דבר מושלם. אני חושב שקורס זה יכול לתת המון. צריך להזהר מלהצהיר הצהרות בנושא זה. זהו תחום שצריך לחקור אותו - עוד מוקדם לומר משהו בנושא".

"אני ממש משוכנעת שיש ערך לשיעורים אלה".

הציטוטים לעיל אינם אמורים לתת תמונה כוללת של קורט חשיבה ושל המשתמשים בקורט חשיבה. הציטוטים מציגים רק תמונה מסוימת, שכן כל ציטוט הוא דעתו של אדם אחד ותמיד יש יסוד סובייקטיבי בבחינת הציטוטים. מטרת הציטוטים שניתנו פה היא להביא קצת מהניחוח של ההיבטים השונים בשיעורי קורט חשיבה ודרכי השימוש בהם. כנגד כל ציטוט חיובי אפשר בוודאי למצוא ציטוט שלילי שיאמר את ההפך המוחלט. עלינו להיות זהירים בעניין זה.

אם מורים טוענים ששיעורי קורט חשיבה אינם מצליחים, אין זה אומר שלא ניתן לקיים שיעורים אלה. זה רק אומר שמורים אלה לא הצליחו לקיים שיעורים אלה, עם ציפיותיהם, עם סגנון הוראתם, עם התלמידים וכו'. מורים רבים, לעומת זאת, מצאו שהשיעורים ניתנים לביצוע ולפעמים אפילו לביצוע מצוין. ייתכן שבמקרים כאלה התרומה שלהם כמורים יוצאים מן הכלל היא זו שהשפיעה על התוצאות, אבל מכל מקום זה אומר שניתן לקיים שיעורים אלה.

אדם שבמקרה מסתכל לכיוון השני יכול לומר שהשמש אינה זורחת בבקרים. אנשים רבים יכולים לטעון כך. אבל צריך רק אדם אחד שראה את השמש זורחת בבוקר כדי לרמוז על כך שהבעיה אינה בפעולתה של השמש אלא בצופים עצמם. אם מורים מכירים מורים אחרים שהצליחו בשיעורי קורט חשיבה, יש סיכוי גדול יותר שהם יעשו את המאמץ ואת ההתאמות הנדרשות אם הם מאמינים - על סמך בדיקתם האישית הראשונית ומתוך ציפיותיהם האישיות - שניתן לקיים שיעורים אלה בהצלחה מרובה.

זוהי הסיבה לכך שהציטוטים שהובאו פה הם של מורים שעבדו עם שיעורי קורט חשיבה ולא של אלה שלא הצליחו להשתמש בהם.